

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Psychosociale Interventies tegen negatieve symptomen bij psychotische stoornissen

Marieke Pijnenborg

RGOc

ggz Drenthe

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Anno 2012: overzicht behandeling negatieve symptomen richtlijn*

Type interventie	Aantal studies	n	SMD (IV, Random 95% BI)
Sociale vaardigheidstraining	2	60	-0.72 [-1.24, -0.19] Niveau 2
Vaktherapieën	4	221	-0.60 [-0.87, -0.32] Niveau 3
Alleen: muziektherapie	3	178	-0.57 [-0.87, -0.26] Niveau 2
CGT	12	976	-0.23 [-0.36, -0.10] Niveau 1
PMT	1	45	P=0.01 Niveau 2
Lotgenoten-groep	1	106	Cohen's D: 0.54 Niveau 2

* Tabel Castelein 2012

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Achtergrond: waarom psychosociale interventies tegen negatieve symptomen?

- > Negatieve symptomen geassocieerd met slechtere uitkomsten*
- > Effecten medicamenteuze interventies beperkt

* Oa Eack et al (2007) Schizophrenia Bulletin; Ventura et al (2009) Schizophrenia Research

RGOc

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Anno 2012: overzicht behandeling negatieve symptomen richtlijn*

Type interventie	Aantal studies	n	SMD (IV, Random 95% BI)
Psycho-educatie	5	321	-0.18 [-0.59, 0.24]
Consumer run programme	1	N/A	N/A (geen RCT) Niveau 3
Gezins-interventies	2	130	-0.15 [-0.49, 0.20] Niveau 1
Cognitieve remediatie/rehab	7	311	-0.21 [-0.44, 0.01] Niveau 2
Ergotherapie	2	271	Geen effect (vergeleken met TAU) Niveau 3

* Tabel Castelein 2012

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Figure 1. Model for assessment and treatment of negative symptoms.

Carpenter et al. (1985) Treatment of negative symptoms. Schizophrenia Bulletin

RGOc

riksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Conclusie obv richtlijn

- > Meer onderzoek naar nieuwe interventies is nodig
- > Negatieve symptomen als primaire uitkomstmaat

RGOc

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Behavioral Activation Therapy bij depressie (BAT)

- Stimuleren van niet-depressief gedrag
- Opdoen van postieve ervaringen: positievere cognities en gevoelens
- BAT even effectief als Cognitieve gedragstherapie tegen symptomen van depressie*, maar simpeler

RGOC

* meta-analyse: Ekers et al (2008) Psych. Med.

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Pilot BAT bij psychotische stoornissen

- > Pilot psychotische stoornissen (n=8)*:
- Primaire uitkomstmaten:
  - Beoordeling clinicus: SANS (es .76)
  - Patient rated: SENS (es .58)
- Ook positieve effecten op postieve symptomen en depressie

RGOC

* Mairs et al (2011) Behavior Modification

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

RGOC studie BAT bij psychose

- > RCT (n=80) bij beschermde woonvormen GGZ Friesland
- > Verwachte Uitkomsten (primair):
  - Verlaging Panss negatief
  - Toename Prefrontale Activiteit tijdens taakuitvoering

RGOC

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

Rationale BAT bij psychotische stoornissen:

- Geen anticipatoir plezier (Padrao et al., 2012)
- Problemen met *willed action*: niet "kunnen willen" (Frith, 1992)
- Overlap inactiviteit (Mairs et al., 2011)
- Gebrek aan positieve bekrachtiging door vermijding (Mairs et al., 2011)
- Zowel gericht op primaire als secundaire negatieve symptomen

RGOC

rijksuniversiteit groningen

ggz Drenthe

MEMEX

- > 62 mensen met schizofrenie geïncludeerd (11 vielen uit voor vaststellen van de baseline)
- > Inclusie gebaseerd op dagelijks functioneren (verminderd doelgericht gedrag)
- > Semi-random allocatie: directe inventie of wachtlijst
- > Wachtlijst (n=21) vs. SMS (n=30)

* Pijnenborg, G.H.M., Withaar, F.K., Timmerman, M.E., Brouwer, W.H., Van den Bosch, R.J. en Evans, J.J. "SMS text messages as a prosthetic aid in the cognitive rehabilitation of schizophrenia and related disorders" British Journal of Clinical Psychology, under revision

Resultaten MEMEX (1)

Wachtljst:

- > Baseline: 55%; Wachtljst: 52% (-3%)

Direct interventie:

- > Baseline: 47%; SMS: 67% (+20%)

Met Dank Aan

- > Andre Aleman, NIC, FMGW, RUG
- > Rikus Knegtering, Lentis
- > Richard Bruggeman, RGOc, UCP/UMCG, RUG
- > Stynke Castelein, Lentis
- > Lex Wunderink, GGZ Friesland
- > Aaltsje Malda, GGZ Friesland
- > Nynke Boonstra, GGZ Friesland
- > Marte Swart, Lentis
- > Frederic Withaar, OCRN

Resultaten MEMEX (2)

Geen significante verschillen tussen condities tijdens baseline

Geen significante verschillen tussen baseline en wachtljst

SMS berichten leiden tot een significante hoger percentage behaalde doelen ($p < .05$) dan tijdens baseline en wachtljst

Effect	Coefficiënt (standaardfout)
<i>Fixed</i>	
Intercept	.08 (.30)
Phase	-.12 (.33)
Condition	-.20 (.40)
Phase x Condition	1.07 (.43)
<i>Random</i>	
Subject	.76 (.29)
Measurement	.60 (.21)

Fase (0=fase 1, 1=fase 2) en conditie (0=wachtljst, 1=SMS)

Resultaten MEMEX (3)

	Total (n=47)	Appointments (n=38)	Medication (n=24)	Program (n=13)	Activities (n=6)
Baseline	47% (27.9)	39% (32.1)	57% (28.8)	49% (39.6)	33% (29.5)
SMS	62% (20.1)*	65% (26.2)*	65% (25.3)	51% (35.1)	76% (23.8)
Follow-up	40% (31.7)*	56% (37.5)*	48% (33.4)*	37% (38.7)	25% (39.5)

* Significant verschil met vorige fase, $p < .05$

